

MALMÖ TINGSRÄTT

Avd .

Ink 2020 -11- 11

Akt _____

Aktbil _____

ADVOKAT LARS MILBERG AB

*Rätt HD
15choff*

malmotingsratt@dom.se

Till Hovrätten över Skåne och Blekinge

Inges endast per e-mail

Hovrätten över Skåne och Blekinge	
Ex. 1/2	Inkom via .....
2020 -11- 13	
Målnr. .... T 3527-20	
Aktbil 1	Rotel 31

HOVRÄTTEN ÖVER
SKÅNE OCH BLEKINGE
Rotel 31

INKOM: 2020-11-13
MÅLNR: T 3527-20
AKTBIL: 1

ÖVERKLAGANDE

Klagande: Hjärt-Lungfonden
Box 5413
114 84 Stockholm

Ombud: Advokaten Josefina Norman
Advokat Lars Milberg AB
Hamngatan 12 A
271 43 YSTAD
0411-186 80, 0709-422 002
josefina@milberg.se

Advokaten Lars Milberg
Advokat Lars Milberg AB
Hamngatan 12 A
271 43 YSTAD
0411-186 80, 0707-144 660
lars@milberg.se

Motpart: 1. Berit Maria BIRGITTA Jeppsson Ottosson, 19480224-4063
Bäckslingan 7
436 58 Hovås

2. Carsten MICHAEL Magne Endre Nilsson, 19700817-4018
Äppelvägen 4
247 47 Flyinge

3. Ulla Maria KRISTINA Stenberg, 19461017-4163
Engelbrektsgatan 33 B Lgh 1301
411 37 Göteborg

4. ANN Christine Marie Waxberg, 19580723-5121
Dragonvägen 10
757 56 Uppsala

Postadress
Hamngatan 12 A
271 43 Ystad
Styrelsens säte: Stockholm

Telefonnummer
0411-186 80
0707-144 660
fax. 0411-727 00

E-post
lars@milberg.se
josefina@milberg.se
www.milberg.se

Postgiro
915078-0

Bankgiro
5609-8858

Organisationsnummer
556341-9455

5. HANS Henry Waxberg, 19560223-9351
Carl von Linnés väg 4 lgh 1004
757 56 Uppsala

(härefter "Arvingarna")

Ombud 1-5: Advokaten Ann-Christin Hemsedahl
Odevall Advokatbyrå AB
Södra vägen 12
412 54 Göteborg

Överklagad dom: Malmö tingsrättsdom av den 22 oktober 2020 i mål nr T 744-19, avdelning 1.

Saken: Klander av testamente

Som ombud för Hjärt-Lungfonden överklagar vi härmed Malmö tingsrätts dom i ovan angivet mål samt begär prövningstillstånd i hovrätten under anförande av följande.

1. YRKANDE

Hjärt-Lungfonden yrkar att hovrätten meddelar prövningstillstånd och, med ändring av Malmö tingsrätts dom, ogillar Arvingarnas yrkande i sin helhet om att Vera Herrstedts testamente från 2012 saknar rättsverkan.

Vidare yrkar Hjärt-Lungfonden att hovrätten befriar Hjärt-Lungfonden från skyldigheten att utge ersättning för Arvingarnas rättegångskostnader i tingsrätten samt förpliktigar Arvingarna att ersätta Hjärt-Lungfonden för Hjärt-Lungfondens rättegångskostnader i tingsrätten med där yrkat belopp.

Hjärt-Lungfonden yrkar ersättning för sina rättegångskostnader i hovrätten med ett belopp som senare kommer att anges.

2. BAKGRUND TILL TVISTEN

Vera Herrstedt avled den 30 december 2017. I bankfack hos Handelsbanken i Simrishamn efterlämnade Vera Herrstedt ett testamente i original från 2012 till förmån

för Hjärt-Lungfonden. I en papperskorg i Vera Herrstedts bostad återfann man efter hennes dödsfall sönderrivna delar av ett testamente från 2017.

Vera Herrstedt gifte sig med sin make Birger Herrstedt den 17 januari 1958. I samband med giftermålet upprättade makarna äktenskapsförord som förordnade att Vera Herrstedts egendom skulle vara hennes enskilda samt ett inbördes testamente som förordnande att makarna skulle ärva varandra med full äganderätt.

54 år senare, den 2 november 2012, avled Birger Herrstedt. Direkt efter Birgers bortgång, den 6 november 2012, dvs. fyra dagar senare, upprättade Vera Herrstedt "2012 års testamente" till förmån för Hjärt-Lungfonden. Testamentet upprättades med bistånd av advokaten Ingemar Roosberg vid Simrishamns advokatbyrå. Advokaten Roosberg var även den som gjorde bouppteckningen efter Birger Herrstedt. Efter upprättandet av testamentet skaffade Vera Herrstedt den 15 november 2012, dvs. lite drygt en vecka efter upprättandet av testamentet, ett bankfack på Handelsbanken i Simrishamn. Samma dag, som enda handling, lade hon in 2012 års testamente i bankfacket.

Vera Herrstedt och Ingemar Roosberg behöll viss kontakt under åren. Vera Herrstedt hade för vana att skicka blommor till Ingemar Roosberg och hans fru vid bemarkelsedagar och Ingemar Roosberg, som bodde väldigt nära Vera Herrstedt, besökte henne någon gång per år.

2012 års testamente var gällande under fem års tid. Den 24 februari 2017 upprättade Vera Herrstedt ett nytt testamente till förmån för unge Calle Eriksson som hon hade stiftat bekantskap med i samband med att han körde ut mat som hon beställde från en närbelägen restaurang. Testamentet upprättades med bistånd av advokaten Johan Fredriksson. I testamentet angavs att testamentet ersatte tidigare upprättade testamenten. Trots att det framgick av förordnandet i sig, uppgav Vera Herrstedt uttryckligen i testamentet att hennes "syskon och deras avkomlingar" inte skulle ärva henne. Vera Herrstedt valde att förvara 2017 års testamente hemma i bostaden, medan 2012 års originaltestamente fick ligga kvar i bankfacket.

I tiden efter upprättandet av 2017 års testamente besökte Ingemar Roosberg vid två tillfällen Vera Herrstedt och hade samtal med henne angående att hon nu hade två testamenten med olika innehåll. Ingemar Roosberg upplyste Vera Herrstedt om att det kunde innebära problem och uppmanade henne att riva 2012 års testamente. Vera Herrstedt uppgav att 2012 års testamente i bankfacket ändå skulle behållas.

Någon gång i december 2017, runt lucia, besökte Ingemar Roosberg Vera Herrstedt. Vid besöket tog Vera Herrstedt upp en kopia av 2017 års testamente och gjorde en anteckning på testamentet om att det inte längre skulle gälla. Därefter rev hon handlingen i bitar och la ner i en plastkasse som hon hade bredvid sig. Återkallelsen av 2017 års testamente skedde enbart tio månader efter upprättandet.

Sista tiden av sitt liv var Vera Herrstedt inlagd på sjukhus. I anledning av att hon hade uppgett Ingemar Roosberg som kontaktperson, underrättades han när Vera avled den 30 december 2017. Efter dödsfallet besökte Ingemar Roosberg Veras fastighet, som han hade nycklar till, och fann i en papperskorg ett antal sönderrivna pappersbitar. Dessa tog han upp och överlämnade senare till advokaten Johan Fredriksson som tejpade ihop dem. Handlingarna visade sig vara 2017 års testamente i original samt en kopia av testamentet som Vera Herrstedt gjort anteckning på om att det inte längre skulle gälla.

Vera Herrstedts förordnanden i sina tre testamenten, innebär att hon under sammanlagt 59 års tid haft testamenten till förmån för andra än sina legala arvingar.

Vera Herrstedt har från det att hennes make dog upprepade gånger gjort uttalanden till sin omgivning om att hon hade en mycket dålig relation till sina legala arvingar och att hon inte ville att de skulle ärva henne.

3. RÄTTSFRÅGAN

Återkallelse av en återkallelse av testamente regleras inte i lag. Lagberedningen uttalade i motiven till 1930 års testamentslag (SOU 1929:22, s 184), nu inarbetad i Ärvdabalken, att: *"Beredningens förslag innehåller inga direkta stadganden i detta ämne. Av 5 §:s avfattning lär dock med erforderlig tydlighet framgå, att ett lagligen återkallat testamente kan ånyo bli gällande. Där fråga är om en ren återkallelse utan förening med ändringar i testamentet, blir detta i regel åter verksamt, om arvlåtaren uppgiver*

sin önskan att återkalla och testamentet följaktligen ånyo framstår såsom 'uttryck för hans yttersta vilja', för att tala med lagrummets egna ordalag. En förutsättning härför är dock att återkallelsen icke förknippats med ett förstörande av testamentsformen."

Det finns enbart ett fåtal avgöranden från domstol. Av NJA 1977 s 479 framgår indirekt att det är möjligt att ett återkallat testamente kan återupplivas igen genom att testator gör en återkallelse av återkallelsen. Men det kräver att testamentet finns kvar i oförstört skick. Något krav på att formföreskrifterna för testamenten ska iakttas för att kunna återuppliva det tidigare testamentet igen föreligger således inte.

Avgörande från högre rätt där det ursprungliga testamentet finns kvar i behåll saknas helt.

I lagkommentaren till Ärvdabalken av Lind och Wallin (Ärvdabalken Del 1 /10 kap. Om upprättande och återkallelse av testamente, "Återkallelse av återkallelse", Zeteo 2019-02-21) (första stycket) anges:

"När fråga är om en ren återkallelse utan ändringar i testamentet, blir det i regel återverksamt, om arvlåtaren återkallar sin återkallelse och testamentet följaktligen ånyo framstår som hans yttersta vilja. En förutsättning härför är dock att återkallelsen inte förknippas med förstörande av testamentet."

Vidare anges vad gäller situationen när återkallelsen varit förenad med ändringar av testamentet (sista stycket):

"Något mera invecklad blir frågan om återkallelsen varit förknippad med ändringar av testamentet. Om arvlåtaren sedermera återkallar en sådan rättshandling, kan detta uppenbarligen betyda två skilda saker, antingen att de återkallade förordnandena skall ånyo träda i kraft eller att den legala arvsordningen skall gälla i dessa delar. Då lagen ej uppställt en presumtion för någon av dessa tolkningar, blir avgörandet beroende på omständigheterna i det särskilda fallet."

Huvudprincipen vid fråga om återkallelse av återkallelse skett, är således vad som kan antas vara testators vilja. Som anges i lagkommentaren är det omständigheterna i det särskilda fallet som är styrande.

Vare sig i lag, förarbeten eller doktrin finns det några uppställda formkrav för hur en testator ska manifesterar sin vilja att återkalla en återkallelse. Av lagberedningens utlåtanden framgår att en återkallelse av återkallelsen kan ske genom att arvlåtaren river sönder handlingen som den tidigare återkallelsen uttryckts i, om rivningen sker i syfte att testamentet åter ska bli gällande. Om testators syfte är oklart får man, på samma vis som vid återkallelser av testamenten, använda de metoder som används vid testamentstolkning för att fastställa vad testators avsikt varit med handlandet. I första hand ska då testators verkliga vilja utredas. Om inte testators verkliga vilja kan utrönas får man istället försöka klarlägga den hypotetiska viljan hos den enskilda testatorn. Om inte heller den kan fastställas får man utgå från vad testatorer i allmänhet kan antas ha haft för avsikt med återkallelsen. Detta framgår av jur.dr. Anders Erikssons rättsutlåtande av den 20 september 2019 som Hjärt-Lungfonden ingett (punkten 2.3, s. 3).

Vid prövning av om en återkallelse av en återkallelse skett är praxis för återkallelse av testamente av betydelse. Samma principer måste råda för prövningen av om en återkallelse skett oavsett om prövningen avser en situation med återkallelse av en återkallelse eller enbart återkallelse av testamente. För två så lika rättsfrågor kan man inte ha olika principer.

Praxis för återkallelse av testamente är betydligt mer omfattande. Presumptionen vid fråga om återkallelse av ett testamente, är att ett testamente som finns i behåll och i ett oförstört skick, utvisar testators yttersta vilja. Den som gör gällande att testamentet är återkallat har då att bevisa detta (NJA 1974 s. 646). Samma presumption bör därmed gälla om det ursprungliga testamentet finns kvar och det görs gällande att en återkallelse av återkallelse har skett.

Vad som kan anses utgöra testators yttersta vilja är således styrande vid fråga om återkallelse av återkallelse har skett. Ett testamente är enbart ett bevismedel för vad som kan antas ha varit testators yttersta vilja. Detta framgår av praxis för återkallelse av testamente, NJA 1977 s. 168, där en kopia av ett testamente, förvarat i bankfack, bedömdes utvisa testators yttersta vilja vid tidpunkten för hans bortgång, trots att originalet var försvunnet. Att testator förvarade kopian i just bankfacket tillmättes mycket stor betydelse. Av rättsfallet framgår också att det för avgörande av om en

testator haft till syfte att göra en återkallelse inte enbart är omständigheter vid tidpunkten för själva återkallelsen eller tiden därefter, som är av betydelse. Omständigheter från ett betydligt längre tidsperspektiv än så kan behöva tas i beaktande för att kunna utreda vad som varit testators syfte och yttersta vilja.

4. SKÄL FÖR ÄNDRING

Tingsrättens bedömning

Tingsrätten har funnit att det inte framgår av omständigheterna i målet att Vera Herrstedts syfte vid återkallelsen av 2017 års testamente var att återta sin återkallelse av 2012 års testamente. Till stöd för uppfattningen uppger tingsrätten i huvudsak följande omständigheter:

- att Vera Herrstedt inte uttryckligen ska ha förklarat något annat om sitt syfte vad gäller återkallelsen av 2017 års testamente än att Calle Ericson inte skulle ärva,
- att utredningen inte visar Vera Herrstedts bevekelsegrunder för att lämna sin kvarlåtenskap till Hjärt-Lungfonden i 2012 års testamente varvid tingsrätten anser att det föreligger svårigheter att fastslå om Vera Herrstedt hade kvar någon önskan att gynna Hjärt-Lungfonden när 2017 års testamente återkallades,
- att det inte går att dra någon slutsats av att 2012 års testamente fanns i behåll i bankfacket,
- att det inte finns något som talar för att Vera Herrstedt var bekant med möjligheten att återta en återkallelse och
- att Vera Herrstedt inte tagit upp frågan om återkallelse av återkallelse med Ingemar Roosberg.

Hjärt-Lungfonden anser att tingsrättens bedömning av Vera Herrstedts vilja och syfte är felaktig. Tingsrätten har utan någon som helst förklaring helt bortsett från såväl Vera Herrstedts inställning till sina legala arvingar som till uttalandet om att 2012 års testamente skulle behållas. Omständigheterna är avgörande för bedömningen av vad som kan ha varit Vera Herrstedts syfte vid återkallandet av 2017 års testamente. Genom

att helt bortse från dem har tingsrätten kommit fram till en felaktig slutsats angående Vera Herrstedts syfte och yttersta vilja.

Genom utredningen i målet är det klarlagt att Vera Herrstedt under sin livstid upprättade tre stycken testamenten. Under sammanlagt 59 års tid innehade hon testamenten med det primära syftet att utesluta sina legala arvingar från att få del i hennes kvarlåtenskap. Med mycket stor skyndsamhet upprättade hon ett nytt testamente som uteslöt de legala arvingarna så snart det inbördes testamentet som hon hade med sin make inte längre var styrande för hennes del. Hon placerade det därtill i ett bankfack som synes ha öppnats enkom för att förvara 2012 års originaltestamente, där det som ensam handling förvarades fram till Vera Herrstedts bortgång.

I tiden efter sin makes bortgång gjorde Vera Herrstedt upprepade gånger uttalanden om att hennes syskon och deras barn inte skulle ärva henne. Detta framgår av de vittnesförhör som hållits vid tingsrätten med Ingemar Roosberg och Johan Mårtensson. Till Ingemar Roosberg uttalade Vera Herrstedt att hennes syskon och syskonbarn absolut inte skulle ärva henne och att hon inte ville ha kontakt eller besök av dem. Till Johan Mårtensson, verksam inom Sjöräddningen, uppgav Vera Herrstedt, helt spontant och i situation där det inte fanns anledning till det, att ”dom ska ingenting ha”. På fråga vem hon menade uppgav Vera Herrstedt att hon syftade på att hennes släktingar inte skulle ha någonting. Vera Herrstedt var också mycket tydlig med att klargöra sin negativa inställning till sina legala arvingar till advokaten Johan Fredriksson i samband med att han bistod henne med att upprätta 2017 års testamente. Detta framgår både av att det i 2017 års testamente till förmån för Calle Ericsson uttryckligen anges, trots att det framgick av förordnandet ändå, att hennes syskon och deras avkomlingar inte skulle ärva henne samt av den skriftliga bevisning som Hjärt-Lungfonden gett in vid tingsrätten som utgör ett brev från advokaten Johan Fredriksson till den nuvarande boutredningsmannen. Det är därmed klarlagt att Vera Herrstedt upprepade gånger under perioden från 2012 till att hon upprättade 2017 års testamente enbart tio månader före sin död, gjort gällande med stor tydlighet att hennes legala arvingar inte skulle ärva henne. Det har inte i utredningen framkommit något alls som talar för att Vera Herrstedt vid tidpunkten för återkallelsen av 2017 års testamente och fram till sin död strax därefter, hade ändrat sin inställning till sina släktingar. Då Vera Herrstedts negativa inställning till sina legala arvingar var så stark

och hade förelegat under så många år är det inte rimligt att, utan någon som helst utredning till stöd för detta, anta att hon hade förändrat sin inställning vid tidpunkten för återkallelsen av 2017 års testamente.

Genom vittnesbevisning är det även styrkt att Vera Herrstedt någon gång i tiden efter att 2017 års testamente hade upprättats, fick besök vid minst två tillfällen av hennes tidigare ombud, advokaten Ingemar Roosberg. Anledningen till besöken var att Ingemar Roosberg var bekymrad över att Vera Herrstedt innehade två testamenten med olika innehåll. Ingemar Roosberg uppmanade därför Vera Herrstedt att riva 2012 års testamente. Trots påtryckningarna var Vera Herrstedt obeveklig i sitt beslut. Testamentet skulle behållas. Tingsrättens bedömning att man inte kan dra någon egentlig slutsats av att 2012 års testamente fanns i behåll i bankfacket är därmed direkt felaktig. Vera Herrstedt fastställde i sitt uttalande till Ingemar Roosberg att en kommande eventuell återkallelse av 2017 års testamente skulle ske i syfte att 2012 års testamente skulle bli gällande igen. Därtill framgår av praxis att blotta förvarandet av ett testamente i bankfack, till och med en kopia, kan tillmätas avgörande betydelse för fastställandet av testators yttersta vilja. I detta fall förvarades originalet i bankfacket, ensamt och utan ytterligare handlingar.

I ljuset av Vera Herrstedts uttalande om att behålla 2012 års testamente och hennes inställning till sina legala arvingar är det svårt att förstå tingsrättens anförande av att Vera Herrstedt inte uttryckligen ska ha förklarat något annat om sitt syfte med återkallelsen av 2017 års testamente än att Calle Ericson inte skulle ärva och att det är svårt att tro att hon inte ska ha haft "några närmare funderingar på sitt agerande än just att Calle Ericson inte skulle få något i arv". Då Vera Herrstedt haft testamenten i sammanlagt 59 års tid är det inte rimligt att anta Vera Herrstedt, vare sig vid tidpunkten för rivandet av 2017 års testamente eller i tiden därefter fram till sin död, inte skulle ha haft några mer ingående tankar om arvssituationen än att Calle Ericson inte skulle ärva. Det är mer rimligt utifrån omständigheterna som redovisats att utgå från att Vera Herrstedt hade en bestämd uppfattning om hur hon ville att hennes kvarlåtenskap skulle fördelas efter att hon hade rivit 2017 års testamente och att denna vilja manifesterades bl.a. genom att behålla 2012 års originaltestamente i bankfacket.

Tingsrätten menar att det på grund av det inte framkommit varför Vera Herrstedt ville gynna Hjärt-Lungfonden vid upprättandet av 2012 års testamente är svårt att fastslå om Vera Herrstedt vid tidpunkten för återkallelsen av 2017 års testamente fortfarande ville gynna Hjärt-Lungfonden. Bedömningen kan ifrågasättas. Det kan konstateras att det är Arvingarnas yrkande om att tingsrätten ska fastställa att 2012 års testamente är utan rättsverkan som varit styrande för tingsrättens prövning. I anledning av Hjärt-Lungfondens invändning om att en återkallelse av en återkallelse skett var tingsrätten tvungen att först pröva om så skett. Om tingsrätten hade funnit att en återkallelse av en återkallelse hade skett skulle tingsrätten därefter inte göra någon ytterligare prövning. Käromålet skulle då ha ogillats utan någon prövning i sig av om 2012 års testamente utvisat Vera Herrstedts yttersta vilja. Såsom talan är utformad räcker det således att konstatera att Vera Herrstedt i 2012 års testamente valt Hjärt-Lungfonden som mottagare av hennes kvarlåtenskap. Vad som varit skälen till detta är inte under prövning och leder till att Hjärt-Lungfonden ålagts bevisbörda för en omständighet som Hjärt-Lungfonden inte hade anledning att anta att Hjärt-Lungfonden behövde visa. Omständigheten ska därför inte tas i beaktande vid prövningen av vad som kan ha varit Vera Herrstedts syfte vid återkallelsen av 2017 års testamente.

Hjärt-Lungfonden delar tingsrättens uppfattning om att det inte är rimligt att anta att Vera Herrstedt ska ha haft någon kunskap om vad som gäller för återkallelse av en återkallelse av testamente. Att hon saknade sådan kunskap samt omständigheten att hon inte ställde några frågor till Ingemar Roosberg om saken talar dock inte för, såsom tingsrätten anser, att Vera Herrstedt inte ville att 2012 års testamente skulle vara gällande igen. Det rimliga är att anta precis det omvända. Genom vittnesförhöret med Ingemar Roosberg är det klarlagt att Ingemar Roosberg enbart upplyste Vera Herrstedt om att det är problematiskt att inneha två testamenten med olika innehåll samtidigt. Någon upplysning om att 2012 års testamente inte längre hade någon giltighet och att denna ogiltighet skulle bestå om inte en återkallelse av återkallelsen sker, lämnades inte. Det är därför inte rimligt att anta att Vera Herrstedt hade kännedom om att upphävandet av 2012 års testamente skulle bestå om hon inte vidtog någon ytterligare åtgärd utöver att riva och slänga det testamente som ersatt 2012 års testamente. Avsaknaden av frågor till Ingemar Roosberg om saken talar för att hon utgick från att 2012 års testamente skulle vara gällande som testamente vid hennes bortgång. Med beaktande av de upplysningar Vera Herrstedt tidigare fått av Ingemar Roosberg angående problematiken

med att inneha två testamenten med olika innehåll samtidigt samt hennes besked om att ändå behålla 2012 års testamente för kommande behov, hade Vera Herrstedt all anledning att anta att Ingemar Roosberg på eget initiativ skulle ge henne de upplysningar som var nödvändiga i situationen. Här kan tilläggas att testatorer i allmänhet, som har flera testamenten med oförenliga innehåll, med fog torde utgå från att problematiken enklast löses genom att förstöra alla testamenten utom det som ska gälla (jmf nedan citerade uttalanden av Gösta Walin och Göran Lind).

Vera Herrstedts syfte vid återkallelsen av 2017 års testamente

I det första av de två rättsutlåtandena av jur.dr. Anders Eriksson som Hjärt-Lungfonden åberopat, p. 7 s. 6, framhåller Anders Eriksson att man inte kan bortse från att Vera Herrstedt i samtliga sina tre testamenten utesluter sina legala arvingar från del i hennes kvarlåtenskap samt att hon i 2017 års testamente uttryckligen angett att hennes syskon och deras barn inte skulle få något av kvarlåtenskapen efter henne.

Anders Eriksson anger:

"Som såväl Anders Agell som Göran Lind, Anna Singer och Örjan Telemann är inne på måste det i ett sådant läge presumeras att hennes vilja varit att de legala släktarvingarna inte ska få något av kvarlåtenskapen efter henne. Enligt min uppfattning framstår en sådan presumptionsregel som rimlig. Det är ju dock bara en presumptionsregel. Den kan förstås brytas genom bevisning som visar att hennes vilja vid återkallelsen av 2017 års testamente varit att de legala släktarvingarna skulle ärva henne. Den som påstår det (och därmed att presumptionen är bruten) har emellertid bevisbörda för det. Kan det inte styrkas att hon med återkallelsen av 2017 års testamente avsett att hennes kvarlåtenskap skulle tillfalla de legala släktarvingarna måste enligt min mening presumptionsregeln gälla och de legala släktarvingarna anses utesluta från del i kvarlåtenskapen."

Anders Eriksson anger vidare ¹:

"För att återge 2012 års testamente giltighet talar – utöver att 2017 års testamente återkallats – att det, som ovan anförts, måste presumeras att Vera Herrstedt haft viljan att hennes legala arvingar inte skulle få något av kvarlåtenskapen efter henne"

---

¹ Rättsutlåtande Anders Eriksson 2019-09-20, p. 7 s. 7.

och att 2012 års testamente funnits i ograverad form kvar i original i hennes bankfack vid hennes död.” Anders Eriksson framhåller att om det kan styrkas genom vittnesförhör att Vera Herrstedt efter upprättandet av 2017 års testamente uppgett till Ingemar Roosberg att 2012 års testamente skulle behållas, talar det för att Vera Herrstedt ville behålla 2012 års testamente som ett ”reservalternativ” för den händelse att hon skulle komma att återkalla 2017 års testamente. Anders Eriksson anger vidare: ”Som Gösta Walin och Göran Lind påpekat är det fullt möjligt för en testator att successivt upprätta flera testamenten med olika innehåll och ha dessa liggande samtidigt för att senare återkalla genom förstöring eller dylikt de testamenten som inte ska gälla och detta även om det i dessa sammanhang anges att andra testamenten inte ska gälla. Det saknar enligt Gösta Walin och Göran Lind betydelse vilket av dessa testamenten som upprättats före andra. Det saknar också enligt dessa författare betydelse om det bara är testator som känner till att det funnits flera testamenten eller om detta också kommit till andra människors kännedom.

Det som nu anförts medför enligt min mening att det får presumeras att Vera Herrstedt vid återkallelsen av 2017 års testamente haft viljan att 2012 års testamente skulle gälla istället för 2017 års testamente. Det är inte säkert eller ens troligt att Vera Herrstedt vid återkallelsen av 2017 års testamente känt till de juridiska reglerna kring återkallelse av återkallelse av testamente. Det kan vara en förklaring till att hon inte uttryckligen i t.ex. skrift klargjort att hon ansåg att 2012 års testamente i fortsättningen skulle gälla istället för 2017 års testamente. Med de omständigheter som jag anført i föregående stycke talar starkt för att presumera att hennes vilja vid återkallelsen av 2017 års testamente var att 2012 års testamente skulle gälla istället.

Mot den bakgrunden och om presumptionen ej bryts av motbevisning anser jag att Vera Herrstedt återkallat återkallelsen av 2012 års testamente genom att återkalla 2017 års testamente och att 2012 års testamente därigenom återfått sin giltighet.”

Anders Eriksson framhåller vidare att den situation som är gällande i detta mål är liknande den som uppkommer om en testator upprättar ett nytt testamente som upphäver tidigare, men där det nya testamentet på grund av formfel blir ogiltigt.

Anders Eriksson hänvisar till Anders Agell som i doktrin anger att det i sådana situationer kan ifrågasättas om testator, om hon känt till att det nya testamentet inte skulle vara giltigt, hade velat gynna sina legala arvingar framför testamentstagaren i det ursprungliga testamentet. Enligt Agell får svaret i första hand sökas genom att utreda vad som kan ha varit testators vilja. I första hand ska man då söka testators individuella vilja. Om inte den kan fastställas får den hypotetiska viljan utrönas. Om inte vare sig den individuella eller hypotetiska viljan kan fastställas får frågan avgöras med stöd av en presumptionsregel.

Anders Agell framhåller att när den ursprungliga testamentshandlingen finns i behåll är det naturligtast att presumera att testator hellre skulle ha velat att det ursprungliga testamentet skulle vara gällande än att egendomen ska gå till de legala arvingarna som utesluts från arv i de båda testamentena. Agell anger att ett återupplivande av det ursprungliga testamentet genom en sådan tolkning får samma effekt som en återkallelse av en återkallelse av testamente.

Anders Eriksson citerar vidare Göran Lind, Anna Singer och Örjan Teleman som i Svensk Familjerättspraxis anger:

”Ofra måste testator antas ha avsett att återkalla ett äldre testamente genom ny handling endast under förutsättning att denna istället blir gällande som testamente. Om en testator två gånger upprättat testamente angående samma egendom, måste testamentena överensstämma såtillvida att egendomen icke skall tillfalla de legala arvingarna. Att dessa oaktat skulle få egendomen på grund av att det förra testamentet återkallats genom det senare och det senare icke tillkommit i laga form torde sällan överensstämma med testators vilja.”

I ljuset av de uttalanden Vera Herrstedt gjort om att behålla 2012 års testamente och det faktum att hon behållit originaltestamentet i bankfacket samt hennes inställning till sina legala arvingar är det heller inte i den situation som nu är för handen, rimligt att anse att kvarlåtenskapen ska tillfalla de legala arvingarna i anledning av att 2012 års testamente inte ska anses äga giltighet på grund av avsaknad av uttalanden från Vera Herrstedt i samband med rivningen av 2017 års testamente. För det strider mot den vilja som Vera Herrstedt visat. Som Anders Eriksson framhåller måste Arvingarna anses utesluta från arv om det inte kan styrkas att Vera Herrstedt med återkallelsen av 2017 års testamente

avsett att arvet skulle tillfalla Arvingarna. Några sådana omständigheter har inte framkommit.

Vid prövningen av vad som kan antas ha varit Vera Herrstedts syfte vid återkallelsen av 2017 års testamente måste man ställa sig frågan vad Vera Herrstedt egentligen menat med alla de handlingar hon vidtagit. Hon valde att behålla, trots avrådan från det, 2012 års testamente i bankfacket. Hon rev 2017 års testamente och dess enda kopia i bitar och slängde dem i papperskorgen. Vid normala omständigheter skulle papperskorgen tömmas och innehållet skulle inte genomsökas. Under normala betingelser som Vera Herrstedt hade att utgå från, skulle omvärlden efter hennes bortgång inte veta annat än att det i bankfacket fanns ett testamente från 2012 i original.

För att komma fram till slutsatsen att Vera Herrstedts vilja, vid tidpunkten för rivandet av 2017 års testamente, var att inget testamente längre skulle vara gällande, måste man komma fram till att Vera Herrstedt i slutskedet av sitt liv gjort en total helomvändning. Trots att hon under hela sitt vuxna liv haft testamenten till förmån för andra än sina legala arvingar skulle hon vid sin död vara utan ett testamente. Och trots att hon i så många år haft en tydlig aversion till sina legala arvingar så skulle hon cirka två veckor innan sin död plötsligt ändra sig och anse att de skulle ärva henne.

Om man trots det orimliga i antagandet utgår från att så skulle vara fallet, måste man ställa sig frågan hur Vera Herrstedt då tänkte sig att detta skulle bli känt? Det är klarlagt att Vera Herrstedt rev både originalet och enda kopian av 2017 års testamente och slängde i papperskorgen. Handlingarna utgjorde enda beviset för att 2012 års testamente, som hon förvarade i bankfacket, under en kort period varit ersatt av 2017 års testamente. Hur skulle man då få veta att Vera Herrstedt ändrat sig och ville att den legala arvsordningen istället skulle gälla? Denna fråga ställer sig inte tingsrätten.

Om Vera Herrstedt hade velat att den legala arvsordningen skulle gälla hade hon vidare behövt motverka uppfattningen att 2012 års testamente utvisade hennes yttersta vilja. För det är rimligt att anta att en person som upprättat tre testamenten under sin livstid har förståelse för att ett testamente som förvaras i bankfack utan uppgift om att det inte ska vara gällande, kommer uppfattas som ett bevis för att vara testators yttersta vilja för hur kvarlåtenskapen ska fördelas.

Tvärtemot tingsrätten anser Hjärt-Lungfonden således att det av omständigheterna i målet framgår att Vera Herrstedts syfte vid återkallelsen av 2017 års testamente var att återta sin återkallelse av 2012 års testamente, med den innebörden att 2012 års testamente skulle vara gällande.

Då testamentet från 2012 finns i behåll och i ett oförstört skick samt med beaktande av vad som framkommit i utredningen, ska testamentet presumeras utvisa Vera Herrstedts yttersta vilja. Det är utifrån omständigheterna inte rimligt att kräva att Vera Herrstedt skulle vidta någon ytterligare åtgärd för att utvisa att hennes syfte var att 2012 års testamente skulle vara gällande vid hennes dödsfall. Genom att Vera Herrstedt behöll 2012 års testamente efter upprättande av 2017 års testamente är det klarlagt att Vera Herrstedts syfte inte var att 2012 års testamente skulle vara upphävt vid händelse av att 2017 års testamente skulle återkallas. Som Walin och Lind anger kan testator fram till sin död upprätta flera testamenten samtidigt och fritt bestämma vilket testamente som slutligen ska vara gällande oaktat om det har angetts i annan handling vara återkallat. Strax före sin död tog Vera Herrstedt ett slutligt beslut om vilket testamente som skulle vara gällande vid hennes dödsfall. Det blev 2012 års testamente. Arvingarna har inte styrkt att Vera Herrstedts syfte vid återkallelsen av 2017 års testamente var att den legala arvsordningen skulle gälla istället. Arvingarnas talan ska därmed ogillas i sin helhet.

Hjärt-Lungfonden åberopar i övrigt vad som anförts vid tingsrätten.

5. SKÄL FÖR PRÖVNINGSTILLSTÅND

Mot bakgrund av det anförda finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit fram till. I vart fall finns skäl för hovrätten att ta upp målet till prövning för att utröna om så är fallet. Tingsrättens dom är svårbedömd. Det handlar om en svårbedömd rättsfråga samt att tingsrättens resonemang kring den centrala frågan om Vera Herrstedts syfte och yttersta vilja är relativt knapphändig.

Vidare har frågan om återkallelse av återkallelse av ett testamente har enbart prövats två gånger i högre rätt, i NJA 1952 s. 99 och i NJA 1977 s. 479. Avgörandena har klarlagt att återkallelse av återkallelse av ett testamente kan ske men att det förutsätter att den ursprungliga testamentshandlingen inte har förstörts. Det finns inget avgörande där den

ursprungliga testamentshandlingen finns kvar i ograverad form. Följaktligen finns det därför heller inget klargörande av vad som krävs för att en återkallelse av återkallelse av ett testamente ska anses ha skett. Det är därför av stor vikt för rättstillämpningen att frågan prövas av högre rätt.

6. BEVISNING

Hjärt-Lungfonden åberopar samma bevisning med samma bevisstema som vid tingsrätten.

Muntlig bevisning

1. Vittnesförhör med advokaten (ej verksam) Ingemar Roosberg, angående omständigheterna inför och vid upprättandet av 2012 års testamente, Vera Herrstedts relation och övriga omständigheter till Calle Ericsson och övrig omgivning, omständigheter inför och i samband med upprättandet respektive återkallandet av 2017 års testamente samt Vera Herrstedts inställning till sina legala arvingar. Förhöret åberopas till styrkande av att Vera Herrstedt på fråga från Ingemar Roosberg uppgett att 2012 års testamente skulle behållas, att Vera Herrstedt återkallade 2017 års testamente för att hon var besviken på Calle Ericssons bemötande, att Vera Herrstedt hade en dålig relation till sina legala arvingar och att hon ej ville att de skulle ärva henne, att Vera Herrstedts vilja vid återkallelsen av 2017 års testamente var att utesluta sina legala arvingar från arv, att Vera Herrstedts vilka vid återkallelsen av 2017 års testamente var att 2012 års testamente skulle gälla istället för 2017 års testamente och att 2012 års testamente är gällande och har rättsverkan.
2. Vittnesförhör med Johan Mårtensson, Sjöräddare, angående vad som framkommit vid hans kontakter med Vera Herrstedt. Förhöret åberopas till styrkande av att Vera Herrstedt hade en dålig relation till sina legala arvingar och att hon ej ville befatta sig med dem och att 2012 års testamente är gällande och har rättsverkan.

Förhören yrkas förebringade genom uppspelning av videoinspelningar från tingsrätten.

Skriftlig bevisning

1. Utdrag ur brev från entledigade boutredningsmannen, advokaten Johan Fredriksson till nuvarande boutredningsmannen, jur.kand. Lars Lind. Utdraget åberopas till styrkande av att Vera Herrstedt uppgett till Johan Fredriksson att hon inte ville ha något att göra med sina släktingar, att Vera Herrstedt inte hade någon kontakt med sina släktingar och uttalade sig genomgående och frekvent mycket nedsättande om dem, att Vera Herrstedt under samtal med Johan Fredriksson uppgett att hennes släktingar inte skulle ärva henne, att Vera Herrstedts vilja vid återkallelsen av 2017 års testamente var att utesluta sina legala arvingar från arv, att Vera Herrstedts vilja vid återkallelsen av 2017 års testamente var att 2012 års testamente skulle gälla istället för 2017 års testamente och att 2012 års testamente är gällande och har rättsverkan.
2. Intyg från Handelsbanken av den 4 oktober 2019 till styrkande av att Vera Herrstedt inte besökt bankfacket i nära anslutning till att 2017 års testamente återkallades.

Ystad den 11 november 2020

Josefina Norman

Lars Milberg